

KUTSESTANDARD

Ofsettrükkal, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Ofsettrükkal, tase 4 kutsestandard on välja töötatud:

- Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks
- Erialaste täiendkoolituste õppekavade aluseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ofsettrükkal, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>4. taseme ofsettrükkali töö sisuks on ofsettrükkimasinal trükkimine. Töö eesmärk: kindlustada kvaliteetsete ofsettrükkide tootmine. Ofsettrükkal seadistab ofsettehnoloogial põhineva trükiseadme ning jälgib ja kontrollib pidevalt kogu trükiprotsessi. Ofsettrükkali elukutse on täpsust ja pühendumist nõudev, mis eeldab keerulise seadmepargi käsitemis- ja hooldusoskust. Trükkal töötab valdavalt iseseisvalt, vajadusel ka meeskonnas. Ofsettrükkal peab olema valmis ennast pidevalt arendama ja koolitama, et tulla toime uute seadmete ja töövõtetega. Ofsettrükkal töötab enamasti trükikodades. Ta võib tööd leida ka trükiseadmete hooldusettevõtetes või pakenditootmise ettevõtetes.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Trükiprotsessi ettevalmistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Trükimaterjalide ettevalmistamine Trükimasina seadistamine <p>A.2.2 Ofsettrükkimasinal trükkimine</p> <ol style="list-style-type: none"> Trükiprotsessi alustamine ja ohjamine Trükiprotsessi järeltoimingud <p>A.2.3 Trükikvaliteedi ohjamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Trükikvaliteedi jälgimine Protsessi parameetrite korrigeerimine
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Töökeskkonnas võivad esineda riskitegurid: müra, vibratsioon ja tolm. Töö eripära nõuab head stressitaluvust, füüsilist vastupidavust ning valmisolekut töötada öösel, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel. Töö nõuab täpset värvuste eristamist. Sel kutsealal töötaja peab olema valmis pidevaks füüsiliseks pingutuseks (raskuste teisaldamiseks). Oma igapäevatöös puutub trükkal kokku kemikaalidega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Trükimasinad ja -seadmed, trükikvaliteedi kontrollimise mõõteriistad ja -seadmed, järeltöötlusseadmed.</p>

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Tööga toimetulek eeldab huvi kaasaegse trüki- ja infotehnoloogia vastu, head värvitaju, analüüsivõimet, pingetaluvust, otsustus- ja vastutusvõimet ning suhtlemis- ja koostöövalmidust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Erialane kutseharidus või töökohal õppides omandatud kompetentsid.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Ofsettrükkal, poognaofsettrükkal, trükkal.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside B.2.1 – B.2.4 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Trükiprotsessi ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab ette värvid (vajadusel segab spotvärvid), materjalid ja trükivormid vastavalt etteantud töökäsule ja paberi spetsifikatsioonile; 2. Kontrollib masina tehnilist korrasolekut vastavalt seadme kasutus- ja ohutusjuhendile; 3. Sisestab trükimaterjali formaadi ja paksuse vastavalt töökäsule; 4. Seadistab paberi söötmissaadme ja väljatoomise, reguleerib poognaliikumise ning otsa ja külgtökised; 5. Eelhäälestab värvi- ja niisutusaparaadi vastavalt etteantud töökäsule ja töö iseloomule.	
B.2.2 Ofsettrükimasinal trükkimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Reguleerib värvide kokkutrukki ja optilist tihedust (densiteeti) vastavalt etteantud kvaliteedijuhistele; 2. Kontrollib proovitõmmise vastavust trükikojas kasutuselolevale standardile või proovitrükile; 3. Jälgib, hindab ja korrigeerib trükiprotsessi vastavalt tootmisprotsessis kehtestatud nõuetele; 4. Märgistab valmistoodangu ja täidab dokumentatsiooni vastavalt trükikoja töökorraldusele; 5. Puhastab ja hooldab trükimasina vastavalt etteantud juhistele.	
B.2.3 Trükikvaliteedi ohjamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Jälgib, hindab ja korrigeerib trükikvaliteeti etteantud parameetrite alusel; 2. Mõõdab kontrolltõmmiseid, korrigeerib värvide ja trükirastri vastavust etteantud standardile ja proovitrükile, järgides värvihalduse põhimõtteid; 3. Tuvastab kõrvalekalded ja korrigeerib protsessi parameetreid vastavalt etteantud juhistele.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.4 Ofsettrükkal, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Loeb ja mõistab tehnilist dokumentatsiooni; 2. Orienteerub enamlevinud trükitehnoloogiates ja nendega seotud standardites; 3. Töötab eesmärgipäraselt ja organiseeritult; planeerib oma tööaega; 4. Mõistab tootmise tervikprotsessi, saab aru organisatsiooni eri osakondade funktsioonidest; 5. Kasutab seadmeid ja mõõteriistu heaperemehelikult, eesmärgipäraselt ja ratsionaalselt ning hoiab need korras.	

6. Käitub oskuslikult õnnetusjuhtumi korral;
7. Teeb koostööd ja kohandub meeskonnaga, suhtleb korrektselt kaastöötajatega;
8. Järgib tööeskirju ja ohutusnõudeid, kasutab efektiivseid ja ergonoomilisi töövõtteid;
9. Hoiab igas töötapis oma töökoha korras;
10. Orienteerub trükinduses kasutatavates materjalides, järgib säästva materjalikasutuse ning keskkonna hoiu põhimõtteid;
11. Kasutab võõrkeelsete dokumentide lugemiseks vähemalt üht võõrkeelt (inglise või saksa) oma eriala piires, tase A2 komponent: MÕISTMINE. Vt. Lisa 1 "Keelte oskustasemete kirjeldused";
12. Kasutab oma töös IKT-vahendeid ja arvutit vastavalt baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Tekstitöötlus, Tabeltöötlus ja standardmoodulitele IT-turvalisus ja Koostöö internetis. Vt. Lisa 2 „Arvuti kasutamise oskused“.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	24-05102023-2.2/8k
2. Kutsestandardi koostajad	Külli Tammes, Pakett AS Marko Levin, TPT Merle Okas, AS Kroonpress Kati Rostfeldt, Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	28
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	05.10.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	04.10.2026
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7322 Trükkalid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Printing machine operator, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	